

ԿԱՆՈՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

“ՍՐԲՈՑ ԹԱՐԳՄԱՆՁԱՑ — ԴՈՒՐԵԱՆ ԳՐԱԿԱՆ ՄՐՑԱՆԱԿ,,Ի

Երջանկայիշատակ Տէր Եղիշէ Ս. Պատրիարք Դուրեանի Քահանայութեան Յիսնամեայ Յորելեանին առթիւ, 1929ին, կարգ մը Պատուական ազգայնոց նուիրատուութեամբ գոյացած էր շուրջ 3600 Պ. Ոսկիի գումար մը:

Հոգելոյս Սրբազանին այդ ատենէն յայտնած փափաքին համեմատ, իր վախճանումէն յետոյ, Տնօրէն Ժողովոյ կողմէ կարգուած Յանձնաժողովի մը հսկողութեան ներքեւ, այդ գումարը, 1931ին, վերածուեցաւ հասութեաբեր կալուածի մը, որ, ի յարգանս յիշատակի Հանգուցելոյն՝ ձրիաբար տրամադրուած վանքապատկան գետնի մը վրայ տարիէ մը ի վեր, կառուցուած է արդէն Ս. Քաղաքի «Աթօրս» յորջորջուած պողոտային եզերքը, ԴՈՒՐԵԱՆԱՇԷՆԻ անուամբ, և որ այժմ հասոյթ կ'արտադրէ տարեկան աւելի քան 400 Պաղեստինեան Լիրա:

Ինչպէս Լուսահոգւոյն բացորոշ իղձն էր, Տնօրէն Ժողովը որոշեց որ այդ կալուածին տարեկան ամբողջ հասոյթը մասնական սահմանումներով յատկացուի Ս. Աթոռոյս հովանւոյն տակ իրագործելի զբաղանքահարմարակազմական ձեռնարկներու, այսինքն, տպագրութիւն «ԴՈՒՐԵԱՆ ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆ» տիտղոսին ներքեւ կազմուելիք հայագիտական ուսումնասիրութեանց շարքի մը, հրատարակութիւն նախնեաց գլխաւորաբար անտիպ գործերու, գնում Ս. Աթոռոյս ձեռագրաց եւ տպագրաց զոյգ Մատենադարաններուն համար հարկաւոր դատուած զրէագիր եւ տպեալ մատենաներու եւ պարբերական հանդէսներու եւայլն:

Նկատի առնուելով, դարձեալ, որ բարեյիշատակ Յովսէփ Իզմիրեանցի Գրական Մրցանակը, Կ. Պոլսոյ Ազգ. Պատրիարքարանի հովանաւորութեան ներքեւ 1886էն մինչեւ 1914 գործադրուելէ վերջ, ծանօթ պարագայից բերմամբ դադրած է տասնեութ տարիներէ ի վեր, թէ՛ այս դադարման հետեւանքով յոռով եկած պակասը լրացնելու եւ թէ՛ զբաղէտ եւ բանասէր Պատրիարքին յիշատակին մեծարանք մը եւս ընծայելու մտածութեամբ, Տնօրէն Ժողովը, ընդառաջ իրթալով այս մասին յայտնուած փափաքին, ԴՈՒՐԵԱՆԱՇԷՆԻ հասոյթէն առ այժմ տարեկան 60 Ոսկւոյ սահմանումով հաստատեց Նոր Գրական Մրցանակ մը, նման Յովսէփ Իզմիրեանց Մրցանակին, եւ, այս վերջնոյն համար Կ. Պոլսոյ Ազգ. Պատրիարքարանէն 1901 Ապրիլ 28ին հրատարակուած Հրահանգին նմանողութեամբ հետեւեալ կերպով կարգադրեց այդ Մրցանակին պայմանները:

Ա. — ԴՈՒՐԵԱՆԱՇԷՆ-ի հասոյթին մէկ մասով հաստատուած այս Մրցանակը կը կոչուի ՍՐԲՈՑ ԹԱՐԳՄԱՆՁԱՑ — ԴՈՒՐԵԱՆ ԳՐԱԿԱՆ ՄՐՑԱՆԱԿ, յանուն եւ ի պատիւ Սրբոց Թարգմանչաց Վարդապետացն Մերոց եւ Նոցա արժանաւոր հետեոյ երանաւորն Տ. Եղիշէ Դուրեան Ս. Պատրիարքի Ս. Արքուոյս:

Բ. — Այս Մրցանակը կը տրուի և կը հրատարակուի իւրաքանչիւր երկու տարին անգամ մը, Սրբոց Թարգմանչաց Տօնին յաջորդող կիրակի օրը, Հոկտեմբեր ամսոյ ընթացքին, Հայոց Երուսաղէմի Պատրիարքարանին մէջ:

Գ. — Սոյն Մրցանակի հոգարարձութեան գործը պիտի կատարուի Ս. Աթոռոյս Ուսումնական Խորհուրդին կողմէ, որ այդ մասին պիտի գործէ Գրական Յանձնաժողովոյ հանգամանքով:

Դ. — Մրցանակին նպատակը լինելով հայագիտական գրականութեան մշակումը քաջալերել եւ օգնել նոյն ատեն անոնց որ այդ մասին մտաւորական ձեռնհասութիւն ունենալով հանդերձ կը կարօտին նիւթական աջակցութեան, այս երկու կէտերը միանգամայն նկատի պիտի առնուին ներկայացուած գործերու ընդունելութեան միջոցին:

Ե. — ՍՐԲՈՑ ԹԱՐԳՄԱՆՁԱՑ — ԴՈՒՐԵԱՆ ԳՐԱԿԱՆ ՄՐՑԱՆԱԿԻ նիւթը պէտք է ընդգրկէ ամբողջ հայագիտութիւնը, այսինքն հայ ազգի պատմութեան, հնախօսութեան եւ աշխարհագրութեան, գեղարուեստի, Հայաստանեայց եկեղեցւոյ պատմութեան, դաւանաբանութեան եւ իրաւագիտութեան, Հայերէն հին եւ նոր լեզուի եւ գաւառաբարբառներու գիտութեան, եւ գրականութեան վերաբերեալ բանասիրական եւ քննաբանական հետազօտութիւններ, հին հայ մատենագիրներու աշխարհաբարի վերածում՝ հանդերձ ներածական ուսումնասիրութեամբ եւ լուսաբանող ծանօթագրութեամբ, հայ գաղութներու եւ հայ Երուսաղէմի մասին պատմաքննական հետազօտութիւններ, նշանաւոր ազգայնոց կենսագրութիւններ, ազգային եւ տեղական հին եւ նոր կեանքէ քաղուած բանասիրական եւ քերթողական յօրինուածներ, եւայլն:

Զ. — Մրցանակի չեն կրնար ներկայացուիլ.

1. — Օտար լեզուներէ թարգմանուած աշխատութիւններ.
2. — Հասարակ Դասագիրքեր.
3. — Անգամ մը արդէն վարձատրուած երկեր.
4. — Հին Մատենագրութեանց պարզ տպագրութիւններ.
5. — Ամբողջութիւն չկազմող կամ շարունակութիւն եղող գործեր.
6. — Արդէն իսկ տպագրեալ գործեր.
7. — Հայ Ազգի եւ Եկեղեցւոյ եւ Քրիստոնէական Կրօնի դէմ ուղղակի կամ անուղղակի հակառակ ոգով գրուած երկեր:

Է. — Մրցանակի ներկայանալի երկասիրութեանց նիւթը կրնայ կանխաւ որոշուիլ Գրական Յանձնաժողովոյ կողմէ, եւ Մրցանակի թուականէն զոնէ տարիուկէս առաջ հրատարակուիլ, կրնայ եւ ազատ թողուիլ վերոյիշեալ ընդհանուր գիծերու շրջանակին մէջ, եւ նոյն պայմանաժամին ըստ այսմ որոշակի յայտարարուիլ:

Ը. — Մրցանակին չեն կրնար մասնակցիլ Գրական Յանձնաժողովոյ անդամներ:

Թ. — Ներկայացուած գործերը պէտք է ըլլան հայերէն, նախընտրօրէն աշխարհաբար: Անոնք նամակաւ պիտի յղուին Երուսաղէմի Սրբազան Պատրիարքին, մեքենագրեալները՝ երկուական, իսկ ձեռագիրները մէկ մէկ օրինակ, բայց յստակ գրուած: Յղուած երկեր, մրցանակ ընդունին կամ ոչ, ետ չեն դարձուիր:

Ժ. — Մրցանակի ներկայացուած երկասիրութիւններ պէտք է ըլլան բաւական ընդարձակ աշխատութիւններ, նիւթի, գիւտի եւ գրական առաւելութիւններով ճոխացած, եւ անձնական ու նոր ուսումնասիրութիւններով պատրաստուած:

ԺԱ. — Այս պայմաններուն համեմատ պատրաստուած գործերը պէտք է որ Մրցանակի թուականէն զոնէ հինգ ամիս առաջ հասած ըլլան Երուսաղէմի Սրբազան Պատրիարքին, որպէսզի կարենան ըստ արժանւոյն քննութեան ենթարկուիլ, հակառակ պարագային նկատի կ'առնուին հետագայ Մրցանակաբաշխութեան մը առթիւ:

ԺԲ. — Գրական Յանձնաժողովը կը կատարէ ներկայացուած երկասիրութեանց նախաքննութիւնը, եթէ Մրցանակի պայմաններուն համաձայն զոնէ, յատուկ քննութեան համար կը յանձնէ զանոնք ձեռնհաս անձերու, եւ անոնց տեղեկագիրն ընդունելով քննութիւնը լրացնելէ վերջ, մրցանակը կ'որոշէ վերջնաբար: Որոշումը կը հիմնուի թէ՛ բացարձակ եւ թէ՛ համեմատական արժանիքի վրայ:

ԺԳ. — Իւրաքանչիւր երկամեակի Մրցանակի պարգեւն է (120) հարիւր քսան Պաղեստինեան Լիրա (կամ Սթէրլին), որ կրնայ ամբողջովին տրուիլ, եթէ ըստ այնմ արժէքաւոր երկ մըն է ներկայացուածը, ապա թէ ոչ երկու կամ աւելի մրցանակներու կը բաժնուի, հաւասար կամ տարբեր աստիճաններով:

ԺԴ. — Եթէ Մրցանակաբաշխութեան պայմանաժամին մէջ որ եւ է աշխատութիւն չներկայացուի, կամ ներկայացուածներն մրցանակի արժանի կամ մրցանակի ամբողջութեան արժանի չնկատուին, պարգեւի գումարը կամ գումարին մասը կրնայ բարգուիլ ԴՈՒՐԵԱՆԱՇԷՆ-ի տարեկան հասոյթէն առնուած այն մասնական գումարին վրայ, որով կը տպագրուին «ԴՈՒՐԵԱՆ ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆ» տիտղոսին տակ հրատարակելի գործեր:

ԺԵ. — Յանձնաժողովը պարտաւոր չէ, իւրաքանչիւր Մրցանակաբաշխութեան առթիւ, քննիչներու անուններն ու տեղեկագիրները հրատարակելու, բայց ներկայացուած երկասիրութեանց եւ կատարուած քննութեան վրայ լիակատար տեղեկագիր մը կը ներկայացնէ Ս. Աթոռոյս պաշտօնաթերթին միջոցաւ:

Ս. Աթոռոյս ՏԵՐԿԵՆ Ժողովէն վաւերացուած սոյն Կանոնագրութիւնը կը յանձնենք Ուսումնական Խորհրդոյ, յանձնաբաշխով անոր գործադրութիւնը:

30 Մայիս 1933
Երուսաղէմ

Պատրիարք Երուսաղէմի
ԹՈՐԴՈՍ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՍ